

22. Utredningsprotokoll (U-protokoll)

Bakgrund

Enligt KK (1973:810) om socialnämnds medverkan vid fastställande av faderskap, m.m. ska Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) fastställa formulär till protokoll som socialnämnden ska föra vid utredning av faderskap och föräldraskap.

I HSLF-FS 2017:49, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds föreskrifter och allmänna råd om socialnämndens utredning och fastställande av faderskap, bilaga 1, fanns för detta ändamål S-protokoll, vilket användes om parterna var sambo och övertygade om att barnet var deras gemensamma eller kommit till genom assisterad befruktning och inga omständigheter hade kommit fram som ifrågasatte faderskapet. I bilaga 2 fanns MF-protokoll, vilket användes om parterna inte var sambo eller om de var sambo men omständigheter kommit fram som ifrågasatte faderskapet. I bilaga 4 fanns Ä-protokollet, vilket användes om faderskapspresumtionen för mannen i äktenskapet ifrågasattes.

I HSLF-FS 2017:50, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds föreskrifter och allmänna råd om socialnämndens utredning och fastställande av föräldraskap, bilaga 1, fanns för detta ändamål FÖR-protokoll, vilket användes om ett barn hade kommit till genom en assisterad befruktning enligt lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. med samtycke från den kvinna som var moderns maka, registrerade partner eller sambo vid befruktningstillfället.

I HSLF-FS 2017:66, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds föreskrifter och allmänna råd om socialnämndens utredning när barn har kommit till genom assisterad befruktning av en ensamstående kvinna, bilaga 1, fanns för detta ändamål EN-protokollet, vilket användes om ett barn kommit till genom assisterad befruktning enligt lagen (2006:351) om genetisk integritet m.m. och modern vid behandlingen var en ensamstående kvinna.

Således fanns det tidigare fem olika protokoll för socialnämndens utredning och utredaren behövde i praktiken redan ha inlett utredningen innan val av protokoll då förutsättningarna för att använda protokollen skiljde sig åt. Efter respektive protokolls tillkomst har lagstiftningen ändrats, idag finns det fler sätt att bli förälder på och formella krav på att vissa kriterier är uppfyllda för att socialnämndens ska kunna godkänna en bekräftelse av ett faderskap eller föräldraskap. För att underlätta och så långt som möjligt kvalitetssäkra utredningen, för att undvika att fel protokoll används och för likabehandling har därför samtliga tidigare protokoll ersatts av ett enda – utredningsprotokollet (U-protokollet). U-protokollet utgör bilaga 1 till Föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2021:xx) om socialnämndens utredning och fastställande av faderskap eller föräldraskap samt om socialnämndens utredning när barn har kommit till genom assisterad befruktning av ensamstående. Syftet med protokollet är att utreda vem, förutom den som har fött barnet, som är barnets andra rättsliga förälder eller att utesluta att det finns någon annan rättslig förälder än den som fött barnet.

Manual för u-protokoll

Det rekommenderas att utredaren i ansvarig kommun är väl förtrogen med manualen, föreskrifterna och de allmänna råden (HSLF-FS 2021:xx) och MFoFs handbok Att fastställa faderskap och föräldraskap för att kunna göra de bedömningar som krävs för utredningen.

Protokoll förs från första fältet på sidan 1 i *samtliga* utredningar.

Om inget annat anges i manualen eller ingen direkt hänvisning till att gå vidare till annat fält i protokollet anges i fältet fylls nästkommande fält i protokollet i.

Grundläggande uppgifter, sid 1-2

Dessa sidor i protokollet innehåller grundläggande uppgifter. Samtliga grunduppgifter är markerade med G i protokollet och varje fält för grundläggande uppgifter har en siffra, G1, G2 osv. Samtliga utredningar börjar i fält G1.

Om utredningen visar att det finns behov av att utreda vem av flera personer som inte fött barnet men som kan vara barnets rättsliga förälder upprättas och numreras ett protokoll för varje part som utreds. Det kan till exempel vara fråga om att den som fött barnet uppger att flera män förekommit under konceptionstiden eller att det förekommit assisterad befruktning och sexuellt umgänge med en man eller flera män under konceptionstiden eller assisterad befruktning och heminsemination har skett under konceptionstiden.

För det fall ett fält inte rymmer de noteringar som görs kan bilaga 2 (HSLF-FS 2021:xx) användas.

G1 Ansvarig kommun

I detta fält anges uppgifter om vilken kommun som har ansvaret för utredningen.

G2 Barnet

I detta fält fylls uppgifter i om när utredningen inleds och när barnet är fött. Om barnets födelse ägt rum tidigare än beräknat anges det under rubriken Annat (t.ex. utvecklingsgrad vid födelsen).

G3 Väntat barn

I detta fält fylls datum för beräknad nedkomst och beräknad konceptionstid i om barnet inte har fötts när utredningen görs. Konceptionstiden beräknas i enlighet med de allmänna råden (HSLF-FS 2021:xx). Fältet lämnas tomt om barnet är fött när utredningen inleds.

G4 Biträde av annan socialnämnd eller utlandsmyndighet avseende uppgifter från Den som fött eller ska föda barnet (G5), Den som inte fött eller ska föda barnet (G7) eller Mannen i äktenskapet

I detta fält fylls uppgifter i för de fall biträde lämnas av annan kommun eller en utlandsmyndighet. Den som biståndet avser - den som fött eller ska föda barnet (G5), den som inte fött eller inte ska föda barnet (G7) eller mannen i äktenskapet – markeras med ett kryss framför aktuell part i rubriken. Namns på myndighet, dess adress och telefonnummer och handläggarens namn vid den biträdande myndigheten fylls i. Behövs inget bistånd lämnas fältet tomt. Uppgifter kan ifyllas i efterhand om det under handläggningens gång uppstår behov av bistånd. Anledningen till bistånd noteras i fält G11.

G5 Den som fött eller ska föda barnet

I detta fält fylls uppgifter i om den som har fött eller ska föda barnet och noteras hur personens identitet styrkts för utredaren. I resterande del av protokollet refereras till G5 i fråga om den som fött eller ska föda barnet.

G6 Uppgift om ensamstående vid assisterad befruktning

I detta fält anges om G5 uppger att assisterad befruktning skett under konceptionstiden och att G5 då var ensamstående. Bara om båda förutsättningarna är uppfyllda markeras alternativ Ja.

G7 Den som inte fött eller ska föda barnet

I detta fält fylls uppgifter i om den som inte har fött eller ska föda barnet men som kan vara barnets far eller förälder (eller mor om hon är kvinna och någon av parterna har ändrat könsidentitet) och noteras hur personens identitet styrkts för utredaren. I resterande del av protokollet refereras till G7 när det är fråga om den som inte har fött eller ska föda barnet.

G8 Barnets hemvist

I detta fält fylls omständigheter om barnets hemvist i genom kryssalternativ. För det fall barnet bedöms ha hemvist i utlandet men socialnämnden anser sig behörig att medverka vid fastställande av

faderskapet enligt 3 a § lag (1985:367) om internationella faderskapsfrågor (barn som tillkommit genom surrogatarrangemang i utlandet) fortsätter utredningen i olika fält beroende på om den som föder barnet är gift med en man eller ogift.

G9 Uppgifter om civilstånd och barnets tillkomst

Det är utredaren som genom utredning bedömer om barnet har tillkommit genom assisterad befruktning eller inte. Bedömer utredaren att barnet kan ha tillkommit genom assisterad befruktning fortsätter utredningen från fält A1. Om någon av parterna uppger sig vara tveksam till att barnet tillkommit genom parternas sexuella umgänge noterar utredaren i fält G11 sin bedömning av omständigheterna.

G10 Intygande av lämnade uppgifter

I detta fält intygar parterna att de uppgifter som de lämnat är riktiga. Utredaren anger datum och lämnar sin namnteckning och sitt namnförtydligande.

G11 Handläggning av utredningen

I detta fält kan utredaren göra anteckningar om åtgärder och bedömningar som utredaren gjort under utredningen.

Om utredningen exempelvis visar att utredaren bör föreslå nedläggning eller överlämnas till domstol noteras det i detta fält. Om parterna är sambo eller gifta och uppgett att de är övertygade om att barnet har tillkommit genom parternas sexuella umgänge och det inte framkommit något som ifrågasätter det kan utredaren notera bedömningen i fält G11 och utredningen avslutas. I de fallen används således endast sid 1-2 av protokollet.

Om utredningen visar att ytterligare part bör inbegripas i utredningen noteras det i detta fält.

G12 Fylls i endast om barnet inte var fött när utredningen gjordes

I detta fält fylls uppgifterna i endast om barnet inte var fött när utredningen gjordes. Konceptionstid efter födelsevikt beräknas i enlighet med de allmänna råden (HSLF-FS 2021:xx). Om den beräknade konceptionstiden inte stämmer överens med konceptionstiden efter födelsevikten noteras utredarens bedömning av denna omständighet i fält G11.

Utredning efter assisterad befruktning, sid 3

Notera att Protokoll förs från sidan 1 i *samtliga* utredningar för utredningens grundläggande uppgifter. Samtliga uppgifter vid utredning efter assisterad befruktning är markerade med A i protokollet och varje fält för utredning efter assisterad befruktning har en siffra, A1, A2 osv.

Denna sida i protokollet avser utredning efter assisterad befruktning och innehåller fält för uppgifter som syftar antingen till att ta reda på om samtliga kriterier är uppfyllda för att socialnämnden ska kunna dels godkänna en bekräftelse enligt föräldrabalken efter samtycke till assisterad befruktning eller ta reda på om omständigheterna är sådana att inget faderskap eller föräldraskap ska fastställas enligt föräldrabalken.

A1 Vilka utredningen avser

I detta fält fylls uppgifter om barnet och parter i utredningen i. Om utredningen visat att den som fött eller ska föda barnet (G5) var ensamstående när behandlingen som ledde till barnets tillkomst fylls inte uppgift om G7 i. Uppgifter om beräknad nedkomst och beräknad konceptionstid fylls bara i om barnet inte är fött när utredningen görs.

A2 Uppgifter om klinik m.m.

I detta fält fylls uppgifter om vårdinrättning och land där behandlingen utförts i samt datum för behandlingen. Utredaren utreder omständigheterna för att göra bedömning av vilket alternativ, Ja eller

Nej, som ska fyllas i. Om en omständighet inte är klarlagd och markeras med Nej noteras utredarens bedömning av denna omständighet i fält A5.

A3(A) G5 uppger sig varit sambo, gift eller registrerad partner vid behandlingen

I detta fält fylls uppgifter i om G5 uppger sig varit sambo, gift eller registrerad partner vid behandlingen. Utredaren utreder omständigheterna för att göra bedömning av vilket alternativ, Ja eller Nej, som ska fyllas i. Om en omständighet inte är klarlagd och markeras med Nej noteras utredarens bedömning av denna omständighet i fält A5.

A3(B) G5 uppger sig varit ensamstående vid behandlingen

I detta fält fylls uppgifter i om G5 uppger sig varit ensamstående vid behandlingen. Utredaren utreder omständigheterna för att göra bedömning av vilket alternativ, Ja eller Nej, som ska fyllas i. Om en omständighet inte är klarlagd och markeras med Nej noteras utredarens bedömning av denna omständighet i fält A5.

A4 Intygande av lämnade uppgifter

I detta fält intygar parterna att de uppgifter som de lämnat är riktiga. Utredaren anger datum och lämnar sin namnteckning och sitt namnförtydligande.

A5 Handläggning av utredningen

I detta fält kan utredaren göra anteckningar om åtgärder och bedömningar som utredaren gjort under utredningen. Till exempel kan omständigheter som framkommit och överväganden som gjorts vid A2, A3(A) eller A3(B) noteras i detta fält. Om utredaren bedömer att omständigheterna är sådana att faderskap eller föräldraskap kan bekräftas, utredningen föreslås läggas ner eller överlämnas till domstol kan protokollet avslutas genom att det noteras i detta fält. I de fallen används således endast sid 1-3 av protokollet.

Fortsatt utredning, sid 4 – 5

Notera att Protokoll förs från sidan 1 i *samtliga* utredningar för utredningens grundläggande uppgifter.

Dessa sidor i protokollet avser utredning efter sexuellt umgänge med person som modern varken är gift eller sambo med eller om hon är gift eller sambo och tveksamheter finns kring faderskapet. Fälten innehåller uppgifter som syftar antingen till att ta reda på om socialnämnden ska kunna godkänna en bekräftelse eller ta reda på om omständigheterna är sådana att inget faderskap eller föräldraskap ska fastställas enligt föräldrabalken.

U1 Vilka utredningen avser

I detta fält fylls uppgifter om barnet och parter i utredningen i. Uppgifter om beräknad nedkomst och beräknad konceptionstid fylls bara i om barnet inte är fött när utredningen görs.

U2 Uppgifter om den som fött eller ska föda barnet (G5)

I detta fält fylls uppgifter i som kommer från den som fött eller ska föda barnet (G5). Om G5 uppger att det förekommit sexuellt umgänge med en eller flera män eller heminsemination under konceptionstiden noteras utredarens bedömning av denna omständighet i fält U6.

U3 Vilka utredningen avser

I detta fält fylls uppgifter om barnet och parter i utredningen i. Uppgifter om beräknad nedkomst och beräknad konceptionstid fylls bara i om barnet inte är fött när utredningen görs.

U4 Uppgifter om den som inte fött eller ska föda barnet (G7)

I detta fält fylls uppgifter som kommer från den som inte fött eller ska föda barnet i. Utredarens eventuella bedömning av dessa uppgifter noteras i U6.

U5 Rättsgenetisk undersökning

I detta fält fylls anledningen till och resultatet av den rättsgenetiska undersökningen i.

U6 Handläggning av utredningen

I detta fält kan utredaren göra anteckningar om åtgärder och bedömningar som utredaren gjort under utredningen. Till exempel kan omständigheter som framkommit och överväganden som gjorts vid U2 och U4 noteras i detta fält. Om utredaren bedömer att omständigheterna är sådana att faderskap (eller moderskap om någon av parterna har ändrat könsidentitet) kan bekräftas, utredningen föreslås läggas ner eller tas till domstol kan protokollet avslutas genom att det noteras i detta fält. I de fallen används således endast sid 1-2 och 4-5 av protokollet.

Utredning vid ifrågasatt faderskapspresumtion, sid 6-7

Notera att Protokoll förs från sidan 1 i *samtliga* utredningar för utredningens grundläggande uppgifter.

Dessa sidor i protokollet fylls endast i när modern vid barnets födelse är gift med en annan man än den som angetts i protokollets fält G7.

U7 Vilka utredningen avser

I detta fält fylls uppgifter om barnet, modern och hennes make i. Uppgifter om beräknad nedkomst och beräknad konceptionstid fylls bara i om barnet inte är fött när utredningen görs.

U8 Moderns (G5) uppgifter

I detta fält fylls uppgifter i som kommer från modern (G5). Om hon uppger att hon haft sexuell umgänge med maken under konceptionstiden noteras utredarens bedömning av denna omständighet i U11.

U9 Uppgifter från mannen i äktenskapet

I detta fält fylls uppgifter som kommer från mannen i äktenskapet. Om han uppger att han haft sexuell umgänge med modern under konceptionstiden noteras utredarens bedömning av denna omständighet i U11.

U10 Rättsgenetisk undersökning

I detta fält fylls anledningen till och resultatet av den rättsgenetiska undersökningen i.

U11 Handläggning av utredningen

I detta fält kan utredaren göra anteckningar om åtgärder och bedömningar som utredaren gjort under utredningen. Till exempel kan omständigheter som framkommit och överväganden som gjorts vid U8 och U9 noteras i detta fält. Om utredaren bedömer att omständigheterna är sådana att faderskap (eller moderskap om någon av parterna har ändrat könsidentitet) kan bekräftas, utredningen föreslås läggas ner eller tas till domstol kan protokollet avslutas genom att det noteras i detta fält.